

LEGE nr. 27 din 28 decembrie 1966 (*republicată*)

privind pensiile de asigurări sociale de stat și pensia suplimentară

EMITENT • MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ

Publicat în BULETINUL OFICIAL nr. 17-18 din 1 februarie 1969

Data intrării în vigoare 01-02-1969

Abrogat de Articolul 92, Capitolul 9 din LEGE nr. 3 din 30 iunie 1977 la data 01-07-1977

În Republica Socialistă România oamenii muncii au dreptul la asigurarea materială în caz de batrinete sau incapacitate de muncă, drept garantat de Constituție.

Dezvoltarea permanentă și în ritm susținut a economiei naționale și, pe aceasta baza, sporirea an de an a venitului național, fac posibilă ridicarea continuă a bunăstării oamenilor muncii - scopul fundamental al politicii Partidului Comunist Român.

Consecvent acestei politici, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a hotărât și creșterea veniturilor tuturor pensionarilor, hotărâre care face necesară îmbunătățirea actualului sistem de pensionare. Regimul de pensionare îmbunătățită constituie unul din elementele însemnate ale sistemului general de cointerесare materială, un factor stimulatіv în producția bunurilor materiale și spirituale ale societății noastre, asigurind angajaților perspectiva obținerii la pensionare a unor venituri corespunzătoare, pe măsura contribuției aduse la dezvoltarea și propășirea patriei.

În acest scop, Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România hotărăște:

Titlul I

PENSII DE ASIGURĂRI SOCIALE DE STAT

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Au drept la pensie de asigurări sociale de stat:

- a) angajații;
- b) cei care au devenit invalizi în timpul și din cauza îndeplinirii obligațiilor militare ori sarcinilor de stat sau obștești;
- c) studenții și elevii deveniți invalizi în timpul și din cauza efectuării practicii profesionale;
- d) urmașii celor prevăzuți mai sus.

Articolul 2

Categoriile de pensii sînt:

- a) pentru limita de vîrstă;
- b) de invaliditate;
- c) de urmaș.

Articolul 3

Pensionării, precum și membrii lor de familie, au drept la asistența medicală, medicamente, materiale sanitare, asistența socială, ajutoare în caz de deces și la alte drepturi, în conformitate cu normele legale în vigoare.

Articolul 4

Fondurile necesare plății pensiilor, a ajutorului social și a celorlalte drepturi cuvenite pensionarilor și membrilor lor de familie se realizează din contribuțiile întreprinderilor, instituțiilor, altor organizații și ale persoanelor fizice care angajează, precum și din sumele alocate în acest scop din bugetul de stat, fără nici o reținere din salariu.

Articolul 5

Pentru stabilirea cuantumului pensiei se iau în considerare, după felul pensiei, următoarele elemente:

- a) vechimea în muncă;
- b) salariul tarifar de încadrare;
- c) gradul de invaliditate și cauza care a provocat invaliditatea;
- d) condițiile de la locul de muncă.

Articolul 6

(1) Locurile de muncă, după condițiile în care s-a desfășurat activitatea, se împart în trei grupe în raport cu influența factorilor nocivi asupra organismului, solicitarea fizică și neuropsihică sau periculozitatea, după cum urmează:

- grupa I de muncă, în care se încadrează locurile de muncă cu condiții foarte vătămătoare, foarte grele sau foarte periculoase;
- grupa a II-a de muncă, în care se încadrează locurile de muncă cu condiții vătămătoare, grele sau periculoase;
- grupa a III-a de muncă, în care se încadrează celelalte locuri de muncă.

(2) Stabilirea locurilor de muncă care se încadrează în grupele I și II de muncă se face pe baza criteriilor și de către organele prevăzute prin hotărâre a Consiliului de Miniștri.

(3) Pentru fiecare an efectiv lucrat în locurile de muncă încadrate în grupele I și II se acordă următoarele sporuri de vechime în munca:

- a)** 6 luni pentru cei care au lucrat în locurile de muncă din grupa I;
- b)** 3 luni pentru cei care au lucrat în locurile de muncă din grupa a II-a.

Capitolul II

Pensia pentru limita de vîrsta

Articolul 7

Pensia integrală pentru limita de vîrsta se acordă angajaților care au lucrat în locuri de muncă încadrate în grupa a III-a, cel puțin 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile după cum urmează:

- a)** la cererea unității, după împlinirea vîrstei de 62 ani, bărbații și 57 ani, femeile; pentru profesorii și conferențiarilor din învățămîntul superior, precum și pentru directorii, directorii adjuncți științifici, secretarii științifici, șefii de secție și șefii de sector-laborator din cercetarea științifică, după împlinirea vîrstei de 65 ani bărbații și 60 ani femeile;
- b)** la cererea celui îndreptățit, a tutorelui sau a curatorului sau, după împlinirea vîrstei de 60 ani, bărbații și 55 ani, femeile.

Articolul 8

(1) Pentru angajații care au lucrat în locuri de muncă încadrate în grupele I și II și au vechimea în munca de 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, vîrstele de pensionare prevăzute la art. 7 se reduc cu cîte:

- a)** 6 luni pentru fiecare an efectiv lucrat în locurile de muncă din grupa I;
- b)** 3 luni pentru fiecare an efectiv lucrat în locurile de muncă din grupa a II-a.

(2) Vîrstele de pensionare se reduc numai cu ani întregi, fără a putea fi mai mici de 50 ani.

Articolul 9

Angajații fără capacitate vizuala au drept la pensie integrală pentru limita de vîrsta, dacă au împlinit vîrsta de 50 ani, bărbații, cu o vechime în munca de cel puțin 15 ani și 45 ani, femeile, cu o vechime în munca de cel puțin 10 ani.

Articolul 10

(1) Vîrstele de pensionare prevăzute la art. 7, art. 8 și art. 9, pentru femei, se reduc cu:

- a)** un an, pentru cele care au născut 3 copii și i-au crescut pînă la vîrsta de 10 ani;
- b)** doi ani, pentru cele care au născut 4 copii și i-au crescut pînă la vîrsta de 10 ani;
- c)** trei ani, pentru cele care au născut 5 copii sau mai mulți și i-au crescut pînă la vîrsta de 10 ani.

(2) Pensionarea la limitele de vîrsta astfel reduse se face numai la cererea angajatei.

Articolul 11

(1) Personalul navigant profesionist din aeronautica civilă are drept la pensie integrală pentru limita de vîrsta la împlinirea vîrstei de 50 ani, dacă are o vechime în munca de cel puțin 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, în calitate de personal navigant.

(2) Vechimea în munca în calitate de personal navigant profesionist din aeronautica civilă se stabilește în raport de funcția îndeplinită, numărul orelor de zbor și tipul de aeronava.

(3) Personalul navigant profesionist din aeronautica civilă care are vechimea în munca, în aceasta calitate, cerută pentru acordarea pensiei integrale pentru limita de vîrsta, dar nu a împlinit vîrsta de 50 ani și este oprit de organele competente să mai exercite funcții la bordul aeronavelor, deoarece nu mai corespunde din punct de vedere psihofizic, are drept la o pensie tranzitorie în cuantumul pensiei de invaliditate de gradul III, cauzată de boala obișnuită.

(4) Prin hotărâre a Consiliului de Miniștri se vor stabili funcțiile de personal navigant din aeronautica civilă, modul de calculare a vechimii în munca în aceste funcții și a pensiei.

Articolul 12

(1) Personalul artistic din instituțiile artistice care are o vechime efectivă în profesie de 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, are drept la pensie integrală pentru limita de vîrsta la împlinirea vîrstelor ce se vor fixa prin hotărâre a Consiliului de Miniștri, în raport de funcțiile stabilite, dar nu mai puțin de 50 ani, bărbații și 45 ani, femeile.

(2) Funcțiile de personal artistic, instituțiile de artă, modul de calculare a vechimii în munca și a pensiei, se vor stabili, de asemenea, prin hotărâre a Consiliului de Miniștri.

Articolul 13

(1) Pensia integrală pentru limita de vîrsta se stabilește în procente din salariul tarifar, la împlinirea vechimii minime, după cum urmează:

Font 10

Salariul tarifar (lei)	Pentru locurile de munca cu condiții foarte vătămătoare, foarte grele sau foarte periculoase (grupa I)		Pentru locurile de munca cu condiții vătămătoare, grele sau periculoase (grupa a II-a)		Pentru celelalte locuri de muncă (grupa a III-a)	
	Pensia în procente din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei (lei)	Pensia în procente din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei (lei)	Pensia în procente din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei (lei)
pînă la 800	95	-	90	-	85	-
de la 801 la 900	90	760	85	720	80	680
" 901 " 1200	85	810	80	765	75	720
" 1201 " 1600	80	1.020	75	960	70	900
" 1601 " 2000	75	1.280	70	1.200	65	1.120
" 2001 " 2500	70	1.500	65	1.400	60	1.300
" 2501 " 3000	65	1.750	60	1.625	55	1.500
peste 3000	60	1.950	55	1.800	50	1.650

(2) Pentru cei care au lucrat în locuri de muncă încadrate în grupele I și II, procentele de mai sus se aplică dacă angajații au lucrat efectiv, în acele locuri, cel puțin 20 ani.

(3) Dacă angajații din grupele I și II de muncă au o vechime mai mică de 20 ani în grupa respectivă, pensia se va calcula prin aplicarea procentelor de la grupa a III-a de muncă, acordindu-se următoarele sporuri procentuale, proporțional cu anii muncii în grupa I și a II-a:

- 0,5 la suta din salariul tarifar pentru fiecare an lucrat efectiv în locuri de muncă încadrate în grupa I;
- 0,25 la suta din salariul tarifar pentru fiecare an lucrat efectiv în locuri de muncă încadrate în grupa a II-a.

(4) Pentru fiecare an de vechime peste vechimea minimă necesară obținerii pensiei integrale pentru limita de vîrsta se acordă un procent suplimentar de 0,5 la suta aplicat la salariul tarifar.

Articolul 14

(1) Angajații care nu îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute pentru obținerea pensiei integrale pentru limita de vîrsta au drept la pensie, la împlinirea vîrstelor de 62 ani, bărbații și 57 ani, femeile, dacă au cel puțin 10 ani vechime în munca.

(2) Pensia se calculează proporțional cu numărul anilor de muncă.

Capitolul III

Pensia de invaliditate

Articolul 15

(1) Au drept la pensie de invaliditate cei care au pierdut total sau parțial capacitatea de muncă.

(2) Pensia de invaliditate se acordă la cererea celui îndreptățit, a tutorelui sau a curatorului sau.

(3) Invaliditățile care dau drept la pensie sînt de trei grade, în raport cu incapacitatea de muncă și anume:

- a) invaliditatea de gradul I, caracterizată prin pierderea totală a capacității de muncă și nevoia de îngrijire și supraveghere a invalidului de către altă persoană;
- b) invaliditatea de gradul II, caracterizată prin pierderea totală a capacității de muncă, cu posibilitatea invalidului de a se servi fără ajutorul altei persoane;
- c) invaliditatea de gradul III, caracterizată prin pierderea parțială a capacității de muncă.

Articolul 16

După cauzele care provoacă invaliditatea, pensia de invaliditate este de două feluri:

- a) pensia de invaliditate cauzată de accident de muncă sau boala profesională;
- b) pensia de invaliditate cauzată de accident în afara de muncă sau boala obișnuită.

Articolul 17

Pensia de invaliditate cauzată de accident de muncă sau boala profesională se acordă fără a se cere îndeplinirea vreunei condiții de vechime în munca:

- a) angajaților;
- b) celor care îndeplinesc obligații militare;
- c) studenților și elevilor care fac practica profesională;
- d) celor care îndeplinesc sarcini de stat sau obștești.

Articolul 18

(1) Prin accident de muncă, în înțelesul prezentei legi, se înțelege vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care provoacă invaliditate ori deces, survenite în timpul îndeplinirii îndatoririlor de serviciu, sarcinilor de stat sau obștești ori practicii profesionale.

(2) Accidentul survenit în timpul deplasării de la domiciliu spre locul de muncă și de la locul de muncă spre domiciliu se asimilează, în sensul prezentei legi, cu accidentul de muncă, dacă s-a produs în perioada necesară pentru deplasare.

(3) Se asimilează, de asemenea, cu accidentul de muncă, în ce privește dreptul la pensie, accidentul survenit în timpul și din cauza îndeplinirii obligațiilor militare.

(4) Prevederile alin. 2 se aplică, în mod corespunzător, și celor care îndeplinesc obligații militare, sarcini de stat sau obștești ori efectuează practica profesională.

Articolul 19

(1) Se considera boli profesionale acelea care sînt cauzate de condițiile în care s-au desfășurat anumite munci.

(2) Bolile profesionale se stabilesc prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Articolul 20

Pensia se acordă și în cazul în care invaliditatea s-a ivit ulterior accidentului de muncă sau imbolnavirii profesionale, dacă se constată că invaliditatea este consecința accidentului de muncă sau a bolii profesionale.

Articolul 21

(1) Cuantumul pensiei de invaliditate cauzată de accident de muncă sau boala profesională se stabilește, pentru angajați, în procente din salariul tarifar, în raport cu gradul de invaliditate și grupa de muncă, astfel:

a) pentru gradul I de invaliditate:

Grupele I și II de muncă

Salariul tarifar (lei)	Pensia în procente din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei (lei)
pînă la 1.000 de la 1.001 la 1.100 " 1.101 " 1.200 " 1.201 " 1.600 " 1.601 " 2.000 " 2.001 " 2.500 " 2.501 " 3.000 peste 3.000	95 90 85 80 75 70 65 60	- 950 990 1.020 1.280 1.500 1.750 1.950

Grupa III de muncă

Salariul tarifar (lei)	Pensia în procente din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei (lei)
pînă la 800 de la 801 la 900 " 901 " 1.000 " 1.001 " 1.100 " 1.101 " 1.200 " 1.201 " 1.600 " 1.601 " 2.000 " 2.001 " 2.500 " 2.501 " 3.000 peste 3.000	95 90 85 80 75 70 65 60 55 50	- 760 810 850 880 900 1.120 1.300 1.500 1.650

b) pentru gradul II de invaliditate, cuantumul pensiei este de 85 la suta din pensia stabilită pentru gradul I;

c) pentru gradul III de invaliditate, cuantumul pensiei este de 60 la suta din pensia stabilită pentru gradul I.

(2) Pentru cei prevăzuți la art. 17 lit. b, c și d, care nu au avut mai înainte calitatea de angajat, cuantumul pensiei este cel stabilit prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

Articolul 22

(1) Pensia de invaliditate cauzată de accident în afară de muncă sau boala obișnuită se acordă angajaților.

(2) De asemenea, se acordă pensie de invaliditate cauzată de boala obișnuită celor care îndeplinesc obligații militare.

Articolul 23

(1) Pensia de invaliditate prevăzută la art. 22 se acordă celor care îndeplinesc obligații militare indiferent de vechimea în muncă, iar angajaților dacă au, la data ivirii invalidității, vechimea în muncă în raport de vîrsta arătată în tabelul următor:

Vîrsta la data ivirii invalidității	Vechimea minimă în muncă (ani)		
	bărbați	femei	angajați după absolvirea studiilor superioare
pînă la 20 ani	1	1	-
de la 20 ani la 22 ani	2	1	
" 22 ani " 25 ani	3	2	1
" 25 ani " 30 ani	6	4	
" 30 ani " 35 ani	9	6	4

" 35 ani " 40 ani	12	9	7
" 40 ani " 45 ani	14	11	9
" 45 ani " 50 ani	16	13	11
" 50 ani " 55 ani	18	15	13
" 55 ani " 60 ani	20	16	15
peste 60 ani	22	17	17

(2) Pentru angajații bolnavi de tuberculoza nu se cere îndeplinirea vreunei condiții de vechime în munca.

(3) Pensia se acordă numai dacă invaliditatea a survenit în timpul activității salariale sau îndeplinirii obligațiilor militare, precum și în termen de 90 zile de la încetarea activității salariale sau a obligațiilor militare, în acest din urmă caz numai dacă cei în cauza au avut calitatea de angajat înainte de îndeplinirea obligațiilor militare.

(4) Pensia se acordă și în cazul când invaliditatea s-a ivit în termen de un, an de la încetarea activității salariale sau a obligațiilor militare - pentru cei care au avut mai înainte calitatea de angajat - dacă invaliditatea este o consecință a unei boli contractate ori a unui accident survenit în timpul activității salariale sau a îndeplinirii obligațiilor militare.

Articolul 24

(1) Cuantumul pensiei de invaliditate cauzată de accident în afară de muncă sau boala obișnuită, pentru angajații care au vechimea prevăzută de art. 23, se stabilește în procente de baza din salariul tarifar, în raport cu gradul de invaliditate, astfel:

a) pentru gradul I de invaliditate:

Salariul tarifar (lei)	Pensia în procente de baza din salariul tarifar	Cuantumul minim al pensiei la procentul de baza (lei)
pînă la 800 de la 801 la 900 " 901 " 1.200 " 1.201 " 1.600 " 1.601 " 2.000 " 2.001 " 2.500 " 2.501 " 3.000 peste 3.000	60 55 50 45 40 35 30 25	- 480 495 600 720 800 875 900

Pentru fiecare an de vechime în munca, pînă la vechimea minima necesară la pensia integrală pentru limita de vîrstă, se acordă un procent suplimentar de 1 la suta din salariul tarifar; pentru fiecare an care depășește aceasta vechime minima se acordă un procent suplimentar de 0,5 la suta din salariul tarifar;

b) pentru gradul II de invaliditate, cuantumul pensiei este de 85 la suta din pensia de invaliditate de gradul I;

c) pentru gradul III de invaliditate, cuantumul pensiei este de 60 la suta din pensia de invaliditate de gradul I.

(2) Pentru cei prevăzuți la art. 22 alin. 2, care nu au avut mai înainte calitatea de angajat, cuantumul pensiei este cel stabilit prin hotărîre a Consiliului de Miniștri.

(3) Pentru angajații bolnavi de tuberculoza cuantumul pensiei se stabilește potrivit art. 21.

Articolul 25

(1) Au drept la pensie de invaliditate cauzată de accident în afară de muncă sau boala obișnuită și cei care au o vechime mai mica decît aceea prevăzută la art. 23, dar nu mai puțin de 1/2 din aceasta vechime.

(2) Pensia se calculează conform art. 24 din cuantumul astfel stabilit se acordă pensia corespunzătoare vechimii avute în raport cu aceea cerută de art. 23.

Articolul 26

(1) Pensionării de invaliditate de gradul I au dreptul, în afară de pensie, la o indemnizație pentru îngrijire de 300 lei lunar.

(2) De indemnizația prevăzută la alineatul precedent beneficiază și cei care, avînd o invaliditate de gradul I, primesc cuantumul pensiei pentru limita de vîrstă.

Articolul 27

(1) Pensionării de invaliditate sînt supuși revizuirii medicale periodice, în ceea ce privește capacitatea lor de muncă, cu excepția celor care:

a) prezintă invaliditati ireversibile;

b) au împlinit vîrsta de 55 ani, bărbații și 50 ani, femeile;

c) au împlinit vîrsta cerută pentru acordarea pensiei pentru limita de vîrstă, dacă pensionarea acestora se face la vîrste mai mici decît 55 ani, bărbații și 50 ani femeile.

(2) Pensionării de invaliditate pot cere revizuirea medicală ori de cîte ori starea sănătății lor s-a îmbunătățit sau s-a agravat.

Articolul 28*)

(1) Invalizii de gradul I, care au vechimea în munca necesară pentru obținerea pensiei pentru limita de vîrstă, au dreptul la cuantumul acesteia, chiar dacă nu au împlinit vîrsta cerută pentru obținerea unei asemenea pensii.

(2) De dispozițiile alineatului 1 beneficiază atît cei care au calitatea de pensionari de invaliditate, cît și cei care solicită înscrierea la pensie.

(3) Pensionării de invaliditate care primesc cuantumul pensiei pentru limita de vîrstă, rămîn supuși revizuirii medicale, cu excepția celor prevăzuți la art. 27 alin. 1.

- (4) Cuantumul pensiei pentru limita de vîrsta se acordă din oficiu, ori de cîte ori acesta este mai avantajos.

Notă *) Potrivit art. V alin. 2 din Decretul nr. 970/1968, pensionării de invaliditate înscrise la pensie pînă la 23 octombrie 1988 - data intrării în vigoare a Decretului nr. 970/1968 - care primesc cuantumul pensiei pentru limita de vîrsta, vor beneficia în continuare de acest cuantum și în cazul schimbării gradului de invaliditate, cu excepția celor ce sînt trecuți în gradul III și care nu au vechimea necesară obținerii pensiei integrale pentru limita de vîrsta sau care avînd aceasta vechime, sînt revizuibili.

Capitolul IV

Pensia de urmaș

Articolul 29

- (1) Au drept la pensie de urmaș membrii de familie și anume: copiii, soția, soțul, părinții, frații și surorile, în condițiile prevăzute pentru fiecare în parte.
- (2) Membrii de familie au drept la pensie de urmaș numai dacă cel decedat era pensionar sau dacă, la data decesului, îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii.
- (3) Dacă cel decedat nu era pensionar, dar îndeplinea condițiile de vechime în munca prevăzute pentru acordarea pensiei integrale pentru limita de vîrsta, membrii de familie au drept la pensie de urmaș, indiferent de data cînd a survenit decesul susținătorului.
- (4) Pensia de urmaș se acordă la cererea celui îndreptățit, a părintelui, tutorelui sau curatorului sau.

Articolul 30

- (1) Copiii au drept la pensie de urmaș:
- a) pînă la vîrsta de 16 ani sau, dacă continua studiile, pînă la terminarea acestora, fără a depăși vîrsta de 25 ani;
 - b) dacă s-au aflat în stare de invaliditate de orice grad, înainte de împlinirea vîrstelor arătate la lit. a, pe toată durata invalidității.
- (2) În cazul decesului unuia dintre părinți, copiii au drept la pensie de urmaș, chiar dacă părintele rămas în viața se afla în munca.

Articolul 31

- (1) Soția sau soțul are drept la pensie de urmaș, dacă:
- a) a împlinit vîrsta de 55 ani, soția și 60 ani, soțul, pe tot timpul vieții;
 - b) la data decesului unuia dintre soți, soțul supraviețuitor are unul sau mai mulți copii, pînă cînd copiii împlinesc vîrsta de 16 ani sau, dacă continua studiile, pînă la terminarea acestora, fără a depăși vîrsta de 25 ani, ori pînă la căsătoria sau decesul lor înainte de împlinirea acestor vîrste;
 - c) se afla în stare de invaliditate, de orice grad, pe toată durata invalidității.
- (2) De asemenea, soția are drept la pensie de urmaș, pe tot timpul vieții, dacă:
- a) a împlinit vîrsta de 50 ani și a născut, pînă la data decesului susținătorului, 5 sau mai mulți copii;
 - b) a împlinit vîrsta de 50 ani și are cel puțin 20 ani de căsătorie cu soțul decedat; dacă are între 15 și 20 ani de căsătorie, are drept la pensie la împlinirea aceleiași vîrste, însă pensia se calculează proporțional cu anii de căsătorie.
- (3) Soția sau soțul are drept la pensie de urmaș dacă la data cererii de pensie nu este încadrat în munca sau nu exercita o profesie ori o meserie pe cont propriu.
- (4) Soția sau soțul care nu îndeplinește condițiile prevăzute în alin. 1 și 2 are drept la pensie de urmaș pînă la încadrarea în munca, dar nu mai mult de 6 luni de la decesul susținătorului.

Articolul 32

- (1) Părintele are drept la pensie de urmaș, dacă:
- a) a împlinit vîrsta de 60 ani, tatăl, sau 55 ani, mama, pe tot timpul vieții;
 - b) a devenit invalid de orice grad, pe toată durata invalidității.
- (2) Părinții au drept la pensie de urmaș, dacă la data cererii nu sînt încadrați în munca sau nu exercita o profesie ori o meserie pe cont propriu.

Articolul 33

- (1) Frații și surorile au drept la pensie de urmaș:
- a) pînă la vîrsta de 16 ani sau, dacă continua studiile, pînă la terminarea acestora, fără a depăși vîrsta de 25 ani;
 - b) dacă s-au aflat în stare de invaliditate de orice grad înainte de împlinirea vîrstelor arătate la lit. a, pe toată durata invalidității.

(2) Frații și surorile au drept la pensie de urmaș, dacă la data cererii de pensie sînt orfani de ambii părinți. În cazul ca au părinți în viață, pensia se acordă numai dacă aceștia nu primesc pensie, nu sînt încadrați în munca sau nu exercită o profesie ori o meserie pe cont propriu.

Articolul 34

(1) În cazul cînd soția sau soțul supraviețuitor ori unul din părinții decedatului nu îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 31 sau 32, beneficiază de pensie de urmaș, pe tot timpul cît nu sînt încadrați în munca sau nu exercită o profesie ori o meserie pe cont propriu; dacă vreuna din aceste persoane îngrijește unul sau mai mulți copii, frați sau surori ai decedatului, care nu au împlinit vîrsta de 16 ani, pînă la împlinirea acestei vîrste ori pînă la căsătoria sau decesul lor, intervenite înainte de împlinirea vîrstei menționate mai sus.

(2) Prevederile alin. 1 se aplică soțului supraviețuitor numai în cazul în care acesta îngrijește unul sau mai mulți copii din alta căsătorie ori frați sau surori ai soțului decedat.

Articolul 35

(1) Cuantumul pensiei de urmaș se stabilește luîndu-se ca baza de calcul:

a) pensia susținătorului decedat, dacă era pensionar. În cazul cînd cel decedat era pensionar de invaliditate de gradul II sau III, se va lua ca baza de calcul pensia de invaliditate de gradul I, diferențiată după cauza care a determinat înscrierea la pensie a susținătorului decedat;

b) pensia pentru limita de vîrsta ce s-ar fi cuvenit susținătorului decedat;

c) pensia corespunzătoare gradului I de invaliditate ce s-ar fi cuvenit celui decedat, diferențiată după cauza care a provocat decesul.

(2) În cazul cînd celui decedat i se cuvenea sau i s-ar fi cuvenit mai multe pensii din cele prevăzute la alin. 1, se va lua ca baza de calcul, din oficiu, pensia cea mai avantajoasă.

(3) Pentru stabilirea pensiei de urmaș cuvenită copiilor orfani de ambii părinți se vor lua ca baza de calcul pensiile cumulate ce se cuveneau sau s-ar fi cuvenit părinților decedați. În acest caz se vor lua în considerare pensiile cele mai avantajoase ce se cuveneau sau s-ar fi cuvenit părinților, după normele prevăzute la alin. 1 și 2.

(4) Asupra bazei de calcul se aplică unul din următoarele procente:

Procente	Numărul urmașilor cu drept de pensie
100 75 50	pentru 3 sau mai mulți pentru 2 pentru 1

Capitolul V

Ajutorul social

Articolul 36

(1) Angajații care nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea unei pensii și sînt lipsiți de mijloace proprii de existență au drept la ajutor social, ce se plătește din fondul de asigurări sociale de stat, dacă se încadrează în una din următoarele situații:

a) sînt în vîrsta de 62 ani, bărbații și 57 ani, femeile, și au o vechime de cel puțin 5 ani efectiv lucrați;

b) sînt invalizi de orice grad, în urma unei boli obișnuite sau a unui accident în afară de muncă, și au lucrat efectiv cel puțin 1/4 din vechimea prevăzută la art. 23, necesară pentru acordarea pensiei de invaliditate.

(2) Soțul supraviețuitor și copiii unui beneficiar de ajutor social decedat au dreptul la ajutor social de urmaș, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute pentru acordarea pensiei de urmaș și sînt lipsiți de mijloace proprii de existență.

(3) Prin mijloace proprii de existență se înțelege realizarea unor venituri lunare, egale cu cuantumul ajutorului social pentru categoria respectiva, sau mai mari.

Articolul 37

Cei care primesc ajutor social, precum și membrii lor de familie, beneficiază de drepturile prevăzute de art. 3.

Articolul 38

Prin hotărîre a Consiliului de Miniștri se va stabili cuantumul ajutorului social și se vor putea acorda asemenea ajutoare și altor persoane sau categorii de persoane, lipsite de mijloace de existență.

Capitolul VI

Vechimea în muncă

Articolul 39

(1) Vechime în muncă se considera perioada cît o persoană a activat în calitate de angajat, indiferent de felul contractului de muncă și de modul de remunerare a muncii, situațiile prevăzute în Codul muncii ca fiind vechime sau vechime neîntreruptă în muncă, perioadele de prizonierat, de persecuție rasială sau alte perioade stabilite prin hotărîre a Consiliului de Miniștri în care o persoană a desfășurat o activitate sau, datorită unor cauze ce nu le putea înlătura, a fost împiedicată de a o desfășura.

(2) Pentru angajații care prestează munca mai puțin de o normă întreaga, vechimea în munca se ia în considerare proporțional cu norma întreaga.

(3) Timpul cît angajatele care, potrivit legii, au fost încadrate în funcții cu jumătate de normă, pentru a crește copii pînă la vîrsta de 7 ani, se considera la vechimea în munca timp lucrat cu norma întreaga.

(4) Pentru cei care lucrează mai mult de o normă, se considera vechime în munca timpul corespunzător unei norme întregi.

Articolul 40

(1) Timpul lucrat în străinătate de un cetățean străin se considera vechime în munca numai pe baza convențiilor încheiate între Republica Socialistă România și statul respectiv, în condițiile stabilite de aceste convenții.

(2) Convențiile referitoare la problemele de prevederi sociale, încheiate de statul român cu alte state, vor fi aplicate în mod corespunzător de toate sectoarele de activitate cu sisteme proprii de asigurări și pensii.

Capitolul VII Salariul tarifar

Articolul 41

(1) Salariul tarifar care se ia ca baza de calcul la stabilirea pensiei este media salariilor tarifare lunare din 5 ani lucrați consecutiv, la alegerea angajatului, din ultimii 10 ani premergători încetării activității salariate.

(2) Pentru angajații care au lucrat cel puțin 10 ani în locuri de muncă ce se încadrează în grupele I și II, salariul tarifar care se ia ca baza de calcul la stabilirea pensiei este media salariilor tarifare lunare din 5 ani lucrați consecutiv, la alegerea angajatului, din ultimii 15 ani premergători încetării activității salariate.

(3) Dacă în ultimii 10 ani, respectiv 15 ani, angajatul a lucrat mai puțin de 5 ani, baza de calcul a pensiei este media salariilor tarifare lunare din perioada în care a lucrat.

(4) Pentru perioadele de activitate anterioare datei de 1 august 1959, ce se iau în considerare la stabilirea bazei de calcul a pensiei, vor fi folosite salariile avute în vedere la recalcularea pensiilor conform [Decretului nr. 292 /1959](#).

Articolul 42

(1) Media salariilor tarifare lunare care se ia în considerare la calcularea pensiei se stabilește pe baza:

- a) salariului tarifar lunar de încadrare, pentru cei retribuiți cu luna;
- b) salariului tarifar de încadrare, corespunzător la 204 ore, pentru cei retribuiți cu ora;
- c) salariului tarifar de calcul, pentru cei retribuiți cu cota procentuală;
- d) salariului la care s-a plătit contribuția de asigurări sociale, pentru cei angajați la persoane fizice.

(2) Pentru angajații care cumulează două funcții, la stabilirea mediei salariilor tarifare lunare se ia în considerare salariul tarifar al funcției de bază, iar pentru cei care sînt încadrați în posturi cu o jumătate de normă, salariul tarifar de încadrare corespunzător normei întregi. Angajații care cumulează două norme întregi de muncă pot opta pentru salariul cel mai avantajos.

(3) În salariul tarifar se cuprind orice sume care se includ, potrivit dispozițiilor legale, în acest salariu.

Capitolul VIII Stabilirea pensiilor și ajutoarelor sociale

Articolul 43

(1) Stabilirea pensiei și ajutorului social se face prin decizii date de către organele de pensii din cadrul direcțiilor sau oficiilor pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.

(2) Împotriva deciziilor date de organele prevăzute la alin. 1 se poate face contestație, în termen de 60 zile de la comunicarea acestora, la comisiile de contestație de pe lîngă direcțiile pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale.

(3) Deciziile organelor de pensii, arătate la alin. 1 necontestate în termen, precum și cele ale comisiilor de contestație, sînt definitive.

Articolul 44

Deciziile organelor de pensii, ale comisiilor de contestație, rămase definitive, pot fi revizuite de către acestea ori de cîte ori se constata erori.

Articolul 45

(1) Comisiile de contestație se numesc prin decizie a comitetului executiv al consiliului popular județean, respectiv al municipiului București și vor avea următoarea componentă:

- un judecător desemnat de către președintele tribunalului județean, respectiv al Tribunalului municipiului București, ca președinte;
- un delegat al direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, ca membru;

- un delegat sindical desemnat de către organul sindical județean, respectiv al municipiului București, ca membru.

(2) Președintele și membrii comisiei vor avea câte un supleant, numit în aceleași condiții.

Articolul 46

(1) În cazul când o persoană a lucrat în mai multe sectoare de activitate care au sisteme proprii de asigurări și pensii, i se va stabili pensie sau ajutor social pentru limita de vîrstă în cadrul asigurărilor sociale de stat, luîndu-se în considerare perioadele cît a lucrat în aceste sectoare, numai dacă cea mai mare parte din perioada de activitate pe care o are a lucrat efectiv ca angajat. Perioadele de timp cît a lucrat în alte sectoare de activitate se iau în considerare dacă ele se recunosc ca vechime în munca pentru acordarea unui drept de pensie de către acele sectoare.

Personalul cultelor va fi înscris la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat, dacă a încetat activitatea pînă la 1 ianuarie 1959 sau dacă, continuînd activitatea și după această dată, a lucrat în ultima perioadă ca angajat cuprins în sectorul asigurărilor sociale de stat. Timpul cît o persoană a lucrat ca membru în cooperativele agricole de producție nu poate fi folosit pentru obținerea unui drept de pensie sau ajutor social în cadrul asigurărilor sociale de stat, ori pentru recalcularea pensiei în acest sector.

(2) Vechimea în munca avută în calitate de angajat va fi luată în considerare de fiecare dintre sectoarele de activitate respective cu sisteme proprii de asigurări și pensii, cu excepția sectorului cooperației agricole de producție.

(3) În cazul când nu este îndeplinită condiția prevăzută la alin. 1 pentru stabilirea dreptului în cadrul asigurărilor sociale de stat și cel în cauza optează pentru pensie în cadrul acestui sector, i se va putea stabili pensia numai pe baza vechimii avute ca angajat, fără a se lua în considerare și activitatea prestată în alte sectoare.

(4) Pensia de invaliditate și ajutorul social de invaliditate se acordă de sectorul de activitate în care s-a produs invaliditatea.

(5) În cazul când părinții au lucrat în sectoare diferite, cu sisteme proprii de asigurări și pensii, copiii orfani de ambii părinți vor primi pensie de urmaș, în condițiile legii, de la ambele sectoare.

Articolul 47

(1) Încadrarea în grade de invaliditate se face prin decizii date de către comisiile de expertiza medicală și recuperare a capacității de muncă.

(2) Împotriva deciziilor date de comisiile prevăzute la alin. 1 se poate face contestație, în termen de 60 zile de la comunicarea acestora, la comisiile județene de expertiza medicală și recuperare a capacității de muncă.

(3) Normele de organizare și funcționare a comisiilor prevăzute la alin. 1 se stabilesc de Ministerul Muncii împreună cu Ministerul Sănătății.

Articolul 48

Pensia, ajutorul social și orice alte sume stabilite, cuvenite pensionarului sau beneficiarului de ajutor social, rămase neplătite, se prescriu în termen de 12 luni de la data când trebuiau să fie achitate.

Articolul 49

(1) Sumele plătite fără temei cu titlu de pensie, ajutor social sau alte drepturi aferente, se recuperează de la cei care le-au primit.

(2) În cazul în care sumele plătite fără temei nu pot fi recuperate de la aceștia, angajații care se fac vinovați de producerea daunei vor fi ținuți răspunzători, potrivit dispozițiilor Codului muncii.

(3) Recuperarea de la pensionari sau beneficiari de ajutor social a sumelor plătite fără temei se face pe baza deciziei date de organele de pensii, care constituie titlu executoriu. Decizia se comunică celui în cauza și poate fi atacată în condițiile art. 43 și 44, contestația suspendînd executarea pînă la soluționarea ei definitivă.

(4) Dreptul de a se cere restituirea sumelor plătite fără temei pensionarilor și beneficiarilor de ajutor social se prescrie în termen de 12 luni de la data efectuării plății.

(5) În caz de deces al pensionarului sau beneficiarului de ajutor social, sumele rămase nerecuperate nu se mai urmăresc.

Capitolul IX

Transformarea și recalcularea pensiilor

Articolul 50

(1) Pensia pentru limita de vîrstă a unui pensionar, care continua activitatea și care devine invalid ca urmare a unui accident de muncă, unei boli profesionale sau tuberculozei poate fi transformată, la cererea pensionarului, în pensie de invaliditate cauzată de accident de muncă, boala profesională sau tuberculoza.

(2) Pensionării de invaliditate de orice grad pot cere transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limita de vîrstă, dacă îndeplinesc condițiile de vechime în munca și de vîrstă, prevăzute de lege, pentru acordarea unei pensii pentru limita de vîrstă.

Articolul 51

(1) Pensionarul care rămîne sau se reincadrează în munca după pensionare are dreptul să i se recalculeze pensia, luîndu-se în considerare și timpul muncit după stabilirea inițială a pensiei, după cum urmează:

- a) pensionarului de invaliditate i se poate recalcula pensia atunci cînd solicita adăugarea unor perioade de vechime de cel puțin un an;
- b) pensionarului pentru limita de vîrsta recalcularea i se poate face numai o singură dată, după pensionare*).

Notă *) Potrivit [art. V alin. 1 din Decretul nr. 970/1968](#), pensionarul pentru limita de vîrsta care a beneficiat de recalcularea pensiei prin adăugarea de vechime pînă la data intrării în vigoare a [Decretului nr. 970/1968](#), mai poate cere o singură dată recalcularea pensiei în condițiile art. 51 alin. 1.

(2) Pensionarul prevăzut la alineatul 1 poate cere recalcularea pensiei folosind ca baza de calcul, potrivit prevederilor articolului 41, fie salariul avut în vedere la stabilirea inițială a pensiei, fie salariile realizate în perioada lucrată după pensionare, numai dacă a lucrat în această perioadă cel puțin 3 ani.

(3) Pensionarul de invaliditate aflat în situațiile prevăzute la alineatul 1, care a continuat activitatea cel puțin 3 ani, dintre care o perioadă după 1 ianuarie 1967, și care cere transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limita de vîrsta, poate solicita ca, odată cu adăugarea timpului lucrat după pensionare, să folosească ca baza de calcul fie salariile tarifare din perioada lucrată după pensionare - astfel cum este prevăzut la articolul 41 - fie salariul avut în vedere la stabilirea inițială a pensiei adus la nivelul celui în vigoare la data cererii de transformare.

(4) În cazul în care pensionarul își continuă activitatea în alt sector de muncă decît acela care i-a stabilit pensia, recalcularea se face în condițiile arătate la alin. 1 și 2 de către sectorul care îi plătește pensia.

Articolul 52

În cazul cînd se schimbă gradul de invaliditate al unui pensionar cu pensie de invaliditate cauzată de accident de muncă, boala profesională sau tuberculoza, într-un grad de invaliditate mai mare, datorită unei boli obișnuite sau unui accident în afară de muncă, pensia se va recalcula la procente corespunzătoare noului grad de invaliditate pentru accident de muncă, boala profesională sau tuberculoza.

Capitolul X

Suspendarea plății pensiei și ajutorului social și pierderea dreptului la pensie și ajutor social

Articolul 53

(1) Plata pensiei și a celorlalte drepturi aferente se suspenda pe timpul cît pensionarul:

- a) își stabilește domiciliul pe teritoriul altei țări;
- b) execută o pedeapsă privativă de libertate;
- c) lucrează în baza unui contract de muncă, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 57, 58 și 59;
- d) exercită o profesie sau o meserie pe cont propriu*).

Notă *) Prevederile art. 53 alin. 1 lit. d se aplică, potrivit [art. VI din Decretul nr. 970/1968](#), cu începere de la 1 ianuarie 1969.

(2) De asemenea, dacă soțul supraviețuitor, pensionar urmaș, s-a recăsătorit, plata pensiei se suspenda pe tot timpul cît durează noua căsătorie, cu excepția situațiilor în care persoana cu care s-a recăsătorit este, la rîndul ei, pensionar urmaș sau pensionar de invaliditate, nu este încadrată în munca sau nu exercită o profesie ori o meserie pe cont propriu.

(3) Plata ajutorului social se suspenda în situațiile prevăzute la alin. 1 lit. a și b, precum și pe timpul în care beneficiarul realizează venituri de orice natură egale cu cuantumul ajutorului social pentru categoria respectivă sau mai mari.

(4) Membrii de familie ai pensionarilor sau beneficiarilor de ajutor social aflați în situația prevăzută la alin. 1 lit. b, care îndeplinesc condițiile pentru a primi pensie sau ajutor social de urmaș, au drept la pensia sau ajutorul social care li s-ar fi cuvenit în aceasta calitate pe tot timpul suspendării plății drepturilor susținătorilor.

Articolul 54

(1) În cazul prevăzut de art. 53 alin. 1 lit. b, dacă hotărîrea de condamnare a fost desființată și cel în cauză a fost achitat, se vor plăti sumele datorate pe întreaga durată a suspendării, scăzîndu-se sumele plătite urmașilor.

(2) În caz de executare a pedepsei sau de grațiere ori de amnistiere a faptei pentru care pensionarul sau beneficiarul de ajutor social a fost condamnat la o pedeapsă privativă de libertate și care a condus la suspendarea plății pensiei sau ajutorului social, plata se reia cu începere din prima zi a lunii următoare aceleia în care pensionarul sau beneficiarul de ajutor social a fost eliberat.

(3) Cînd încetează celelalte cauze de suspendare, plata pensiei sau a ajutorului social se reia cu începere din prima zi a lunii următoare aceleia în care a intervenit încetarea cauzei de suspendare.

Articolul 55

Instanțele judecătorești au obligația ca, în termen de 15 zile de la data arestării pensionarului sau beneficiarului de ajutor social în baza unei hotărîri de condamnare rămasă definitivă, să comunice această situație, în scris, organului de pensii respectiv, în vederea suspendării plății pensiei sau ajutorului social.

Articolul 56

Pierd dreptul la pensie și la ajutor social cei care:

- a)** și-au provocat o invaliditate în mod voit, în vederea obținerii unui drept la pensie sau ajutor social, însă numai în ceea ce privește dreptul la pensie sau ajutor social decurgînd din această invaliditate;
- b)** au fost condamnați pentru uciderea sau cauzarea unei invalidități susținătorului, însă numai în ceea ce privește dreptul la pensie sau ajutor social decurgînd de pe urma acestui sustinator decedat.

Capitolul XI

Cumulul pensiei cu salariul

Articolul 57

(1) Pensionării cu pensii integrale pentru limita de vîrstă, precum și pensionării cu pensii acordate prin hotărîri ale Consiliului de Miniștri și ale altor organe competente, strict necesari unităților, menținuți sau reincadrați în munca în funcții admise la cumul, au dreptul, pe timpul cît lucrează, să primească, pe lîngă salariu, și 50 la suta din pensie, dar nu mai puțin de 500 lei.

(2) Prevederile alin. 1 se aplică celor care se pensionează în condițiile art. 7 lit. b, numai după împlinirea vîrstei de 62 ani, bărbații și 57 ani, femeile.

(3) Ministerele, celelalte organe centrale și comitetele executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București stabilesc meseriile și funcțiile în care se admite cumulul pensiei cu salariul.

Articolul 58

(1) Pensionării prevăzuți la art. 57 alin. 1 și 2 primesc, pe lîngă salariu, și pensia în întregime, pe timpul cît sînt angajați:

- a)** în posturi cu pînă la 1/2 norma inclusiv;
- b)** cu contracte de muncă pe durată determinată de pînă la 4 luni, în cursul unui an calendaristic;
- c)** la persoane fizice, cooperative agricole de producție și case de ajutor reciproc.

(2) De asemenea, beneficiază de pensie în întregime, pe lîngă salariu, și alte categorii de angajați, necesari organizațiilor socialiste, stabilite prin hotărîri ale Consiliului de Miniștri, indiferent de felul pensiei.

Articolul 59

(1) Pensionării de invaliditate de gradul III vor primi, pe timpul cît sînt angajați, pe lîngă salariu, și pensia în întregime, fără ca acestea împreună să poată depăși salariul tarifar în vigoare, corespunzător funcției avute la data pensionării de invaliditate.

(2) În cazul în care salariul tarifar împreună cu pensia ori numai salariul tarifar depășesc salariul tarifar în vigoare, corespunzător funcției avute la data pensionării de invaliditate, pensia se reduce sau plata pensiei se suspendă, după caz. Salariul tarifar în vigoare este cel din luna pentru care se face plata.

(3) Pensionării de invaliditate gradul I și II, care au recomandarea organelor de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă pentru prestarea unei activități cu caracter reconfortant, vor primi, pe timpul cît sînt încadrați în munca, pensia în întregime.

Capitolul XII

Dispoziții finale

Articolul 60

(1) Persoanele care au desfășurat activitate revoluționară înainte de 23 August 1944 au dreptul la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat, în condițiile prezentei legi.

(2) Perioada de deținere în închisori și lagare ca urmare a activității revoluționare desfășurate pînă la 23 August 1944 constituie vechime în munca. Pentru fiecare an cît persoana în cauză s-a aflat într-o astfel de deținere se acordă cîte 6 luni spor de vechime.

(3) Perioada în care o persoană a lucrat ca activist al Partidului Comunist Român, al organizațiilor muncitorești revoluționare și antifasciste, pînă la 23 August 1944, constituie de asemenea vechime în munca.

(4) La stabilirea pensiei, dovada perioadelor prevăzute în alineatele 2 și 3 se face numai cu acte eliberate de organele care au evidența unor asemenea situații.

Articolul 61

(1) Persoanele care dovedesc cu acte ca au cotizat la fostele asigurări sociale în alta calitate decât aceea de angajat și îndeplinesc condițiile de vîrsta și vechime în munca, pot fi înscrise la pensie pentru limita de vîrsta, ca și angajații, numai dacă în ultimii 10 ani de activitate au lucrat ca angajați.

(2) Cei care au o vechime în munca de cel puțin 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, dar nu au lucrat cel puțin 10 ani ca angajați, au drept la o pensie de 500 lei lunar.

(3) Cei care au o vechime în munca mai mică de 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, dar nu mai puțin de 10 ani și nu îndeplinesc condiția de vechime ca angajați, prevăzută la alin. 1, au dreptul la o pensie calculată din pensia de 500 lei, proporțional cu vechimea dovedită, fără a putea fi mai mică de 350 lei lunar.

(4) Urmașii celor prevăzuți la alin. 1-3 inclusiv, au drept la pensie de urmași din condițiile prezentei legi.

(5) Cei care au o vechime în munca de 25 ani, bărbații și 20 ani, femeile, pensionați pentru timpul cotizat la fostele asigurări sociale în alta calitate decât aceea de angajat, și au lucrat după pensionare cel puțin 10 ani ca angajați, pot cere stabilirea unei pensii pentru limita de vîrsta, folosind ca baza de calcul media salariilor tarifare lunare din 5 ani de activitate consecutivă din ultimii 10 ani.

Articolul 62

Cetățenii unui stat străin și urmașii acestora domiciliați pe teritoriul Republicii Socialiste România pot cere înscrierea la pensie sau ajutor social pentru timpul servit în țara străină, potrivit convențiilor încheiate între Republica Socialistă România și statul respectiv.

Articolul 63

(1) Pensia de orice fel nu poate fi mai mare decât salariul tarifar pe baza căruia aceasta a fost calculată.

(2) Nimeni nu poate primi decât o singură pensie, indiferent de fondul din care aceasta este plătită ori de legea în care este prevăzut dreptul la pensie cu excepția celor prevăzuți la art. 46 alin. 5. În cazul în care o persoană ce are dreptul la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat a lucrat o perioadă ca membru în cooperativa agricolă de producție va putea primi, pe lângă pensia de asigurări sociale cuvenită pentru timpul ce a lucrat ca angajat și pensia de la sectorul cooperăției agricole de producție pentru perioada, cît a lucrat în acel sector.

(3) Persoanele îndreptățite la mai multe pensii pot opta oricînd pentru una din ele, chiar după ce s-a stabilit un drept la pensie. Cei care beneficiază de o pensie nu pot opta pentru ajutor social.

Articolul 64

Dreptul la pensie și ajutor social este imprescriptibil. Pensia și ajutorul social nu pot fi cedate nici total, nici parțial.

Articolul 65

(1) Pensia și ajutorul social nu sînt impozabile.

(2) Cererile în fața oricăror organe care au drept scop stabilirea unui drept la pensie sau ajutor social, precum și toate actele procedurale în legătură cu aceste drepturi, sînt scutite de orice fel de taxe de timbru.

Articolul 66

(1) Pensia și ajutorul social se plătesc cu începere de la data desfacerii contractului de muncă, data încetării plății ajutorului pentru incapacitate temporară de muncă sau data decesului susținătorului, după caz, dacă cererea împreună cu toate actele necesare a fost depusă la organele de pensii în termen de cel mult trei luni de la ivirea acestor situații.

(2) Dacă cererea împreună cu toate actele necesare nu a fost depusă în termenul prevăzut la alin. 1, pensia și ajutorul social se plătesc cu începere de la întîi a lunii următoare aceleia în care cererea cu actele a fost depusă la organele de pensii.

(3) Pensia pentru limita de vîrsta, pentru cei cărora nu li s-a desfăcut contractul de muncă, se plătește cu începere de la întîi a lunii următoare aceleia în care s-a depus cererea împreună cu actele necesare la organele de pensii.

(4) Pensia și ajutorul social se plătesc titularului sau mandatarului acestuia împuternicit cu procura, ori se depun la cererea titularului și pe numele sau, la C.E.C.

(5) În cazul în care titularul are capacitate de exercițiu restrînsă sau este lipsit de capacitate, plata se face părintelui, tutorelui sau curatorului sau, după caz.

Articolul 67

(1) Contractul de muncă al angajaților pensionați la cererea unității se desface pe data înscrierii la pensie. Nedesfacerea contractului de muncă atrage anularea deciziei de pensionare.

(2) Pe data înscrierii la pensie se poate desface și contractul de muncă al celor pensionați la cererea lor.

(3) Contractul de muncă al angajaților care sînt și pensionari pentru limita de vîrsta și al celor cu pensii acordate prin hotărîri ale Consiliului de Miniștri sau ale altor organe competente, poate fi desfăcut oricînd.

Articolul 68

Celelalte sectoare de activitate cu sisteme proprii de asigurări și pensii își vor elabora reglementări proprii pe baza principiilor din prezenta lege și ținând seama de specificul fiecărui sector.

Articolul 69

Invalizii și accidentatii de război, urmașii acestora, precum și urmașii celor morți sau dispăruți în război, primesc pensie potrivit prezentei legi în cuantumurile stabilite prin hotărâre a Consiliului de Miniștri.

Titlul II

PENSIA SUPLIMENTARĂ

Capitolul XIII

Articolul 70

Cu începere de la 1 ianuarie 1967 se instituie, în afară pensiei de asigurări sociale, pensia suplimentară, care se bazează pe principiul mutualității între angajați.

Articolul 71

(1) Fondurile necesare pentru plata pensiei suplimentare se formează din contribuția tuturor angajaților. Aceasta contribuție este de 2 la suta din salariul tarifar lunar de încadrare și se vărsa prin unități, într-un cont special al Ministerului Muncii, la Banca Națională a Republicii Socialiste România.

(2) Contribuția nu se retine pe timpul cât angajatul se afla în incapacitate temporară de muncă, în concediu de studii sau în concediu fără plată, dacă aceste concedii nu depășesc 30 zile într-un an calendaristic. Aceste perioade se considera însă ca perioade de contribuție. Contribuția nu se retine nici pe timpul concediilor fără plată mai mari de 30 zile, însă acest timp nu se considera perioada de contribuție.

(3) Banca Națională a Republicii Socialiste România va plăti, la sumele depuse, o dobînda anuală de 1,5 la suta cu care se întregește fondul pentru pensia suplimentară.

Articolul 72

(1) Au dreptul la pensie suplimentară pensionării și beneficiarii de ajutor social din cadrul asigurărilor sociale de stat care au contribuit, în timpul activității salariale, la fondul pentru pensia suplimentară.

(2) De asemenea, au dreptul la pensie suplimentară pensionării urmași, dacă sustinatorul decedat a contribuit la fondul de pensii.

Articolul 73

(1) Cuantumul pensiei suplimentare, pentru cei care au contribuit cel puțin 20 ani la fondul acestei pensii, este de 16 la suta din salariul tarifar folosit la calcularea pensiei de asigurări sociale.

(2) Pentru cei care au contribuit la fondul de pensii mai puțin de 20 ani, pensia suplimentară se stabilește astfel:

Timpul cat s-a contribuit la fondul de pensii	% din salariul tarifar folosit la calcularea pensiei de asigurări sociale
între 10 și 20 ani " 8 și 10 " inclusiv " 5 și 8 " " 2 și 5 " " de la 1 la 2 " "	14 12 10 7 5

(3) Pentru beneficiarii de ajutor social pentru limita de vîrstă, pensia suplimentară se calculează pe baza mediei salariilor tarifare lunare din ultimii 5 ani de activitate consecutivă. Pentru beneficiarii de ajutor social invalizi, care au lucrat mai puțin de 5 ani, pensia suplimentară se stabilește pe baza mediei salariilor tarifare lunare din perioada de activitate.

(4) Angajații care, pînă la data pensionării, au contribuit mai puțin de 12 luni la fondul pentru pensia suplimentară, nu au drept la aceasta pensie. Fac excepție pensionării de invaliditate, beneficiarii de ajutor social invalizi, pensionării urmași și beneficiarii de ajutor social urmași care vor primi pensia suplimentară calculată în procentul prevăzut pentru 1-2 ani de contribuție.

(5) Celor prevăzuți la alin. 4, care nu au drept la pensie suplimentară, li se vor restitui sumele plătite cu titlu de contribuție.

(6) Angajații care au împlinit limita de vîrstă sau sînt invalizi și au încetat activitatea fără a putea fi înscrși la pensie sau ajutor social, deoarece nu îndeplinesc condițiile prevăzute de lege, au drept la pensie suplimentară, dacă au contribuit cel puțin 12 luni. În aceste situații, baza de calcul a pensiei suplimentare va fi cea prevăzută la alin. 3.

Articolul 74

Pensia suplimentară pentru urmaș se calculează din pensia stabilită potrivit art. 73 alin. 1 și 2, în raport de numărul urmașilor, astfel:

- 50 la suta pentru un urmaș;
- 75 la suta pentru doi urmași;
- 100 la suta pentru trei urmași sau mai mulți.

Articolul 75

(1) Pensia suplimentară se stabilește de către organele și cu procedura prevăzută pentru pensia de asigurări sociale.

(2) Pensia suplimentară se plătește deosebit de pensia de asigurări sociale și de ajutorul social, indiferent de cuantumul acestora din urma.

(3) Prevederile din prezenta lege referitoare la plata și recalcularea pensiilor, precum și cele referitoare la cumul, pierderea dreptului de pensie sau suspendarea plății acestora, se aplică în mod corespunzător și la pensiile suplimentare.

Titlul III

DISPOZIȚII COMUNE ȘI TRANZITORII

Capitolul XIV

Articolul 76

Pensia sau ajutorul social stabilite pe baza unei decizii rămase definitivă nu pot fi anulate decât în situațiile prevăzute la art. 56, și nici revocate.

Articolul 77

(1) Pensionării și beneficiarii de ajutor social ale căror pensii sau ajutoare sociale sînt egale sau mai mici decât cuantumul minim al pensiei de invaliditate gradul I pentru accident de muncă sau boala profesională, precum și membrii de familie ai acestora, au dreptul, în mod gratuit, la asistența medicală, medicamente și materiale sanitare și pentru tratamentul ambulatoriu.

(2) Pensionării și beneficiarii de ajutor social prevăzuți la alin. 1 primesc, în contul asigurărilor sociale, asistența medicală, întreținere, medicamente și materiale sanitare necesare pe tot timpul internării în sanatoriile balneare, inclusiv costul transportului.

Articolul 78

Prin hotărîre a Consiliului de Miniștri vor putea fi aduse îmbunătățiri procentelor de calcul al pensiilor, precum și cuantumurilor acestora.

Articolul 79

Ministerul Muncii, cu acordul Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, vor da instrucțiuni și indicații obligatorii în vederea aplicării unitare a prevederilor cuprinse în legislația de pensii.

Articolul 80

(1) Cererile de pensie sau ajutor social, precum și contestațiile introduse înainte de 1 ianuarie 1967, nerezolvate pînă la această dată, vor fi soluționate după normele legale în vigoare la data cererii.

(2) Cu începere de la 1 ianuarie 1967, pensionării și beneficiarii de ajutor social prevăzuți la alin. 1 vor primi drepturile majorate potrivit [Hotărîrii Consiliului de Miniștri nr. 2361 din 25 octombrie 1966](#) și instrucțiunilor de aplicare.

(3) Cererile de pensie sau ajutor social, introduse după data de 1 ianuarie 1967, se soluționează potrivit dispozițiilor legii noi, chiar dacă plata acestor drepturi se face și pentru perioade anterioare datei de 1 ianuarie 1967.

Articolul 81

Cei cărora nu li s-a stabilit pensie sau ajutor social deoarece nu au îndeplinit condițiile prevăzute în legislația aplicată pînă la 1 ianuarie 1967, pot cere înscrierea la pensie sau ajutor social dacă îndeplinesc condițiile legislației în vigoare după această dată.

Articolul 82

(1) Pensionării pentru limita de vîrstă, pensionării de invaliditate și beneficiarii de ajutor social aflați în plata la 31 decembrie 1966, pot cere după 1 ianuarie 1967 recalcularea pensiei prin adăugarea unor perioade de vechime în munca, care conform legislației în vigoare pînă la acea dată nu le-au fost luate în considerare și care, potrivit noii legi, constituie vechime în munca.

(2) De prevederile alin. 1 beneficiază și pensionării urmași ai căror sustinatori decedați au avut perioade de vechime care nu le-au fost luate în considerare la stabilirea pensiei.

(3) Recalcularea drepturilor prin adăugarea vechimii prevăzute la alin. 1 și 2 se va face pe baza salariului folosit la pensionare, sau mediei salariilor din ultimele 12 luni de activitate, pentru beneficiarii de ajutor social.

(4) Pentru fiecare an ce depășește vechimea cerută la acordarea pensiei integrale pentru limita de vîrstă se acordă un procent suplimentar de 0,5 la suta din salariul tarifar.

(5) Plata pensiei, astfel recalculată, se face de la întîi a lunii următoare aceleia în care s-a depus cererea împreună cu actele la organele de pensii. De la aceeași dată se acordă pensia recalculată și celor care au actele de vechime la dosarul de pensie.

Articolul 83

(1) Pensionarilor pentru limita de vîrstă și pensionarilor de invaliditate aflați în plata la 31 decembrie 1966, care cer adăugarea unor perioade de vechime în munca prestată după pensionare, dar anterior datei de 1 ianuarie 1967, li se va recalcula pensia în raport de noua vechime, potrivit prevederilor art. 82.

(2) Pensionării urmași ai celor prevăzuți la alin. 1 beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechimea în munca realizată de sustinatori după pensionare, în condițiile arătate la alin. 1.

Articolul 84

Pentru pensionării care continua activitatea și după 1 ianuarie 1967, recalcularea și transformarea pensiei se vor face pe baza dispozițiilor din prezenta lege.

Articolul 85

(1) Pensionarilor de invaliditate aflați în plata la 31 decembrie 1966, cărora li se schimba gradul de invaliditate după această dată, li se vor stabili drepturile corespunzătoare noului grad de invaliditate potrivit prevederilor din prezenta lege. În cazul în care în urma revizuirii lor medicale aceștia sînt trecuți în grade de invaliditate mai mari, însă din calcul le rezultă pensii mai mici decît cele primite pînă la data revizuirii medicale, se va menține cuantumul pensiei avut pînă la acea data.

(2) Pensionarilor de invaliditate aflați în plata la 31 decembrie 1966 care solicită, după 1 ianuarie 1967, acordarea cuantumului pensiei pentru limita de vîrstă sau transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limita de vîrstă, li se vor stabili drepturile potrivit dispozițiilor din prezenta lege.

Articolul 86

(1) Urmașii pensionarilor decedați pînă la 1 ianuarie 1967 au drept la pensie de urmaș stabilită potrivit legislației în vigoare pînă la acea data. Pensia de urmaș astfel stabilită se majorează cu procente prevăzute de [Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 2361/1966](#).

(2) Urmașii pensionarilor aflați în plata la 31 decembrie 1966 și care au decedat după această dată, au drept la pensie de urmaș stabilită potrivit prevederilor din prezenta lege. Baza de calcul a pensiei de urmaș va fi pensia susținătorului decedat, majorată conform [Hotărîrii Consiliului de Miniștri nr. 2361/1966](#), dacă a fost pensionar pentru limita de vîrstă sau de invaliditate gradul I; în cazul cînd acesta a fost pensionar de invaliditate de gradul II sau III, baza de calcul va fi pensia de invaliditate de gradul I.

Articolul 87

(1) Cei care au pierdut dreptul la pensie sau ajutor social în baza legislației în vigoare pînă la 31 decembrie 1966 și îndeplinesc condițiile din prezenta lege pot cere pensie sau ajutor social după 1 ianuarie 1967, care se va stabili astfel:

a) cei care au avut calitatea de pensionari sau de beneficiari de ajutor social vor fi repuși în drepturi; pensia acestora se va recalcula potrivit actelor normative privitoare la pensii intervenite de la data pierderii dreptului și pînă la 31 decembrie 1966. Pensia recalculată se va majora cu procente prevăzute de [Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 2361/1966](#);

b) pensionării de invaliditate și beneficiarii de ajutor social de invaliditate, dintre cei prevăzuți la lit. a, vor fi repuși în drepturi dacă vor fi încadrați într-un grad de invaliditate, considerindu-se ca au îndeplinită condiția de vechime în raport cu vîrstă. Cei care, potrivit prevederilor legislației în vigoare pînă la 31 decembrie 1966, sînt nerevizuibili, vor beneficia de pensia de invaliditate corespunzătoare gradului de invaliditate ce rezultă din ultima decizie.

(2) Cei care nu au avut calitatea de pensionari sau de beneficiari de ajutor social vor primi drepturile stabilite potrivit prezentei legi.

(3) Pensionarilor și beneficiarilor de ajutor social prevăzuți la alin. 1 lit. a, cărora nu li s-au luat în considerare anumite perioade de vechime care, potrivit noii legi, constituie vechime în munca, precum și celor care au realizat o vechime în munca după pierderea drepturilor, li se vor adăuga, la cerere, aceste perioade potrivit prevederilor art. 82.

Articolul 88

Pensionarilor de invaliditate, aflați în plata la 31 decembrie 1966, nu li se revizuieste condiția de vechime în munca cerută în raport de vîrstă, dacă după 1 ianuarie 1967 li se modifica gradul de invaliditate.

Articolul 89

Pensionării prevăzuți la art. 57 alin. 1, aflați în plata la 31 decembrie 1968, ale căror drepturi au fost acordate la vîrstele stabilite pentru grupele III și IV potrivit legislației în vigoare la acea data, vor putea cumula pensia cu salariul în condițiile art. 57 alin. 1 și 3 și art. 58 din prezenta lege.

Articolul 90

Pînă la aducerea la îndeplinire a prevederilor art. 6 alin. 2, încadrarea în grupe de muncă se face după cum urmează:

a) în grupa I de muncă, angajații care au lucrat în munci foarte grele sau foarte vătămătoare, așa cum sînt prevăzuți în tabelul nr. 1 anexa la Regulamentul pentru aplicarea [Decretului nr. 292/1959](#), cu completările ulterioare;

b) în grupa a II-a de muncă, angajații care au lucrat în munci grele sau vătămătoare, așa cum sînt prevăzuți în tabelul nr. 2 anexa la Regulamentul pentru aplicarea [Decretului nr. 292/1959](#), cu completările ulterioare;

c) în grupa a III-a de muncă, angajații care au fost încadrați în grupele III și IV, așa cum sînt prevăzuți în tabelele nr. 3 și 4, anexe la Regulamentul pentru aplicarea [Decretului nr. 292/1959](#), cu completările ulterioare.

Articolul 91

(1) Dispozițiile prezentei legi intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1967*).

(2) Pe aceeași dată se abroga [Decretul nr. 292 din 30 iulie 1959](#), astfel cum a fost modificat și completat prin [Decretul nr. 878 din 20 noiembrie 1962](#), precum și Regulamentul de aplicare aprobat prin [Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1081 din 31 iulie 1959](#), modificat și completat prin [Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1173 din 20 noiembrie 1962](#).

Notă *) Articolul 91 alin. 1 se referă la acele prevederi ale [Legii nr. 27/1966](#), care nu au fost modificate după 1 ianuarie 1967.
